

Verdraaglijke lichtheid

Neem een geweldige synth en kondig vervolgens aan dat er een versie komt die veel simpeler is; dat kan toch alleen maar tot teleurstellingen leiden? Nord bewijst het tegendeel met de Lead A1.

Xtra

- videodemo door Nord
- demo door Chris Maritano van Kraft Music
- audiotracks
- handleiding

door Alex Buurman > alex@interface.nl

De verleiding is groot om de Nord Lead A1 rechtstreeks te vergelijken met de Lead 4, zeker omdat de synth-engine dezelfde is. Het prijsverschil tussen de 4 en de A1 is 350 euro, zowel voor de toetsen- als de rackversies. Dat verschil is eigenlijk niet groot genoeg om ze in een compleet andere categorie te plaatsen. De prijzen zijn niet mals en op basis daarvan mag je verwachten dat ook de Lead A1 en de rackversie A1R zéér serieuze synths zijn. Opvallend is dan ook dat op de A1 een onafhankelijke tweede oscillator ontbreekt en dat de beide envelope generators driedelig (adr) zijn in plaats van

zoals gebruikelijk vierdelig (adsr). Ook ontbreekt ten opzichte van de Lead 4 de Impulse Morph-mogelijkheid, waarmee je meerdere parameters tegelijkertijd abrupt kunt beïnvloeden. Morphen kan gelukkig wel, maar daarvoor heb je alleen de aanslaggevoeligheid en het modulatiewiel of expressiepedaal. Wat deze synths bindt, en dat geldt eigenlijk voor verreweg de meeste producten onder merknaam Nord, zijn de slimme keuzes die er gemaakt zijn met betrekking tot de bediening en de noodzakelijke compromissen om een op zich gecompliceerd concept beheers- en bedienbaar te houden.

Dat is ook meteen de essentie van de Lead A1. De overwegingen om een simpelere

synth op de markt te zetten, waren niet van budgettaire aard – althans niet voornamelijk – maar om een instrument neer te zetten dat uitnodigt om vliegensvlug sounds te creëren en te bewerken. Overigens steekt de A1 de Lead 4 qua polyfonie naar de kroon, want hij is 26-stemmig, waar de 4 het met 20 stemmen moet doen. Beide zijn viervoudig multitimbraal en kunnen gebruikmaken van splits en layers.

Verbetering

Een minimaal puntje van kritiek bij de test van de Lead 4 in Interface 173 was dat de lfo's en de modulatie-envelope elk maar aan één bestemming tegelijk toe te wijzen waren. Grappig genoeg heeft Nord dit bij de Lead A1 beter gedaan. Bij elke bestemming kun je bepalen in welke mate die beïnvloed wordt door de modulatie-lfo én de modulatie-envelope-generator. De modulatie-lfo kun je overigens zodanig instellen dat hij maar één cyclus doorloopt, waardoor het eigenlijk een derde

envelopegenerator wordt naast de reguliere modulatiegenerator die je voor het filter en de oscillator gebruikt en die voor de amp-envelope.

Golfvormen

De oscillatorsectie van de Lead A1 is eigenlijk het meest opvallend en kenmerkend voor het concept achter deze synth. Je kunt het zo zien: als je heel basic aan de gang wilt, kies je voor de modus waarin de oscillator uitsluitend basisgolfvormen als sinus, zaagtand, blok en puls genereert. Wil je meer, dan ga je via alternatieve 'analoge' golfvormen naar digitale sounds als orgels, een verzameling bellen en klankstaven, alternatieve digitale golfvormen met wisselende harmonische inhoud naar elektrische piano's en clavinets met als einddoel de Formants, golfvormen die zijn ontleend aan klinkers zoals de menselijke stem die voortbrengt.

Op zich nog niet veel bijzonders, afgezien van het feit dat veel golfvormen écht ontzettend goed klinken. Maar die ene oscillator kun je zelf configureren, waarbij hij zich kan gedragen als tweede oscillator voor allerlei detune-effecten van lichte phasing en chorus tot en met zelf in te stellen intervallen; je kunt

De overwegingen om een simpelere synth op de markt te zetten, waren niet van budgettaire aard

ze hard-syncen, ruis genereren en frequentie-modulatie en amplitudemodulatie toepassen. Voor bijna al deze modi geldt dat de golfvormen en intervallen zich continu laten moduleren. Zo laat een vrij brave orgelgolfvorm zich traploos omvormen tot een intens gemene, digitale

golfvorm met niet-harmonische boventonen. Als dat nog niet genoeg is, kun je er ook nog ringmodulatie op loslaten, want die zit, onafhankelijk van de oscillatorsectie, in de fx-processor. Sterker nog: de virtueel-analoge basisgolfvormen alleen al laten zich moduleren >>

>> tot op een punt dat ze onherkenbaar zijn. Dat is nog 's wat anders dan simpele pulsbreedtemodulatie.

Ladder en transistor

Om kort te gaan: de Lead A1 nodigt inderdaad in hoge mate uit om zelf sounds te creëren, ondanks het ontbreken van een volledig onafhankelijke tweede oscillator. Ook de driedelige envelope generator voelt in de praktijk niet echt aan als een gemis. Op een of andere manier ligt de nadruk zodanig op de golfvormen, dat je je automatisch eerder concentreert op de basisklanken dan op het volumeverloop of de modulatie van het filter. Net als op de Lead 4 vind je op de A1 een TB303- en een Moog-filter, zijnde respectievelijk een virtueel 'diode ladder filter' volgens Roland-traditie en een 'transistor filter' geïnspireerd op het legendarische ontwerp van Robert Moog voor de Minimoog.

Like-knop

Om het sleutelen aan sounds nóg leuker te maken, is de Lead A1 voorzien van een Like-knop. Iedere keer als een versie van de sound waar je aan bezig bent je bevalt, druk je op Like, waarna de A1 die versie tijdelijk bewaart. Zo kun je tussen maximaal vijftig versies van hetzelfde geluid heen en weer springen. Daarnaast kun je nog een zogenaamde Mutator op de sound loslaten, die zelf een nieuwe versie genereert op basis van veranderingen aan zelfgekozen parameters met instelbare percentages. Ook is er een Randomize-optie, waarbij de A1 een volkomen willekeurig proces volgt om een volledig nieuw geluid te genereren. De resultaten van Randomize zijn onverwacht en niet per se bruikbaar, terwijl de Mutator rekening houdt met het basisgeluid en de edits die de gebruiker vaak toepast.

Ensemble

Het klankenpalet dat de A1 voortbrengt, is verbazend breed, maar verwacht geen realistische akoestische instrumenten. Natuurlijk munt hij uit in virtueel-analoge synthesizergeluiden, maar door de uitstekende fx-processor, zeer flexibele formants, de klankersamples, en uitgebreide modulatiemogelijkheden, komen

INFO

- **prijzen excl:**
Nord Lead A1 € 1.499,-
Nord Lead A1 Rack € 1.299,-
- **distributie:** M Works, 010 211 0170
- **internet:**
www.mworksonline.com,
www.nordkeyboards.com

SPECIFICATIES

- 49 aanslaggevoelige toetsen
- 4-voudig multitimbraal, layers/splits met 4 programs
- keyboardsplit met 2 slots/programs voor de upper- en lowersectie
- 26-stemmig
- 3 led-display met 3 karakters, 23 draaiknoppen, 3 encoders en >20 druktoetsen
- oscillator met meervoudige golfvormen en configuraties, hard-sync en fm
- multimode-filter: 12dB/oct, 24dB/oct en 48dB/oct low pass-filters, band pass, high pass, ladder M- en ladder 303-karakteristiek
- lfo, te syncen aan masterclock
- arpeggiator
- envelopegenerators: 2x adr/asr
- fx: flanger, phaser, ringmodulatie, chorus, ensemble, drive, delay en reverb
- programs (individuele sounds): 8x50 geheugenplaatsen
- performances (multi-sounds): 4x50 geheugenplaatsen
- 24-bit da-converters
- alle bedieningsorganen sturen midicommando's; alle synthfuncties ontvangen midicommando's
- 4 toewijsbare lijnuitgangen (¼" jack, ongebalanceerd)
- hoofdtelefoonuitgang (¼" jack, stereo)
- pedaalingsangen: sustain-pedaal ¼" jack; expressie-pedaal ¼" jack (modulatie of morphing)
- usb, midi-in/uit
- gewicht: 4,85kg (Lead A1); 3,35kg (Lead A1R)

Het klankenpalet dat de A1 voortbrengt, is verbazend breed, maar verwacht geen realistische akoestische instrumenten

er ook opvallend mooie string ensemble-sounds en Mellotron-achtige geluiden uit. Mogelijkerwijs heel anders dan de originelen waar veel mensen gek op zijn, maar prachtig gedetailleerd en goed inzetbaar.

Dat je in de Performance mode vier verschillende sounds kunt stapelen, draagt uiteraard bij aan breedte van dat soort geluiden. Iets wat ook geldt voor de Unisono mode, waarmee je hetzelfde geluid twee dan wel vier keer stapelt met verschillende versterming en panning in het stereobeeld. Net als bij de Lead 4 is het algemene klankkarakter dominant en metalig.

Conclusie

Eigenlijk is het ronduit verwarrend. Als de Lead 4 en Lead A1 hetzelfde zouden kosten, zou mijn voorkeur waarschijnlijk naar de 4 uitgaan, maar dan alleen maar omdat je daadwerkelijk een lijst kunt maken van zaken die op de A1 ontbreken. Ga je uit van het plezier en snelheid van werken en de meer dan uitstekende klanken, dan weet ik het zo net nog niet. Het besef dat zaken versimpeld zijn, kan misschien gevoelsmatig een grote rol spelen, maar in praktijk kom je weinig tekort.

HET OORDEEL

- + ijzersterk klankkarakter
- + uitnodigende bediening
- + doordachte set parameters
- voorgeselecteerde set functies

